ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (čtvrtého senátu)

25. února 2010 *

Ve věci C-381/08,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím Bundesgerichtshof (Německo) ze dne 9. července 2008, došlým Soudnímu dvoru dne 22. srpna 2008, v řízení

Car Trim GmbH

proti

KeySafety Systems Srl,

SOUDNÍ DVŮR (čtvrtý senát),

ve složení K. Lenaerts, předseda třetího senátu a zastupující předseda čtvrtého senátu, R. Silva de Lapuerta, E. Juhász (zpravodaj), G. Arestis a T. von Danwitz, soudci,

* Jednací jazyk: němčina.

generální advokát: J. Mazák,
vedoucí soudní kanceláře: R. Grass,

s ohledem na vyjádření předložená:

– za KeySafety Systems Srl C. von Mettenheimem, Rechtsanwalt,

– za německou vládu M. Lummou a J. Kemper, jako zmocněnci,

– za českou vládu M. Smolkem, jako zmocněncem,

– za vládu Spojeného království H. Walker, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s A. Henshawem, barrister,

– za Komisi Evropských společenství A.-M. Rouchaud-Joët a S. Grünheid, jako zmocněnkyněmi,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 24. září 2009,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 5 bodu 1 písm. b) nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. L 12, s. 1; Zvl. vyd. 19/04, s. 42, dále jen „nařízení“), a zejména otázky, jak je třeba rozlišovat mezi smlouvami o „prodeji zboží“ a smlouvami o „poskytování služeb“, jakož i určit místo plnění závazku v případě zásilkového prodeje.

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi společností Car Trim GmbH (dále jen „Car Trim“) a podnikem KeySafety Systems Srl (dále jen „KeySafety“ ohledně smluvních závazků stran týkajících se dodávky komponentů pro výrobu airbagových systémů.

Právní rámec

Právní úprava Společenství

3 Na základě čl. 68 bodu 1 nařízení, které vstoupilo v platnost dne 1. března 2002, nahrazuje toto nařízení mezi všemi členskými státy, s výjimkou Dánského království, Bruselskou úmluvu z roku 1968 o příslušnosti a výkonu rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 1972, L 299, s. 32), ve znění následujících úmluv o přistoupení nových členských států k této úmluvě.

4 Nařízení má v souladu se svým druhým bodem odůvodnění v zájmu řádného fungování vnitřního trhu za cíl „sjednotit pravidla pro určení příslušnosti v občanských a obchodních věcech v mezinárodním ohledu a zjednodušit formality s ohledem na rychlé a jednoduché uznávání a výkon rozhodnutí členskými státy, pro které je toto nařízení závazné“.

5 Jedenáctý a dvanáctý bod odůvodnění nařízení upravují následujícím způsobem vztah různých pravidel pro určení příslušnosti, jakož i jejich regulační cíle:

„(11) Pravidla pro určení příslušnosti musí být vysoce předvídatelná a založená na zásadě, podle které je příslušnost obecně založena na místě bydliště žalovaného, a musí být na tomto základě vždy určitelná, kromě několika přesně určených případů, kdy předmět sporu nebo smluvní volnost stran opravňuje k použití odlišného určujícího hlediska. […]

(12) Kromě místa bydliště žalovaného by měla existovat i jiná kritéria pro určení příslušnosti, založená na úzké vazbě mezi soudem a právním sporem nebo usnadňující řádný výkon spravedlnosti.“

6 Článek 2 bod 1 nařízení, který je součástí oddílu 1 kapitoly II nazvané „Obecná ustanovení“ má následující znění:

„Nestanoví-li toto nařízení jinak, mohou být osoby, které mají bydliště na území některého členského státu, bez ohledu na svou státní příslušnost žalovány u soudů tohoto členského státu.“

7 Článek 5 nařízení, který je součástí oddílu 2 kapitoly II nazvané „Zvláštní příslušnost“, stanoví:

„Osoba, která má bydliště na území některého členského státu, může být v jiném členském státě žalována,

1. a) pokud předmět sporu tvoří smlouva nebo nároky ze smlouvy, u soudu místa, kde závazek, o nějž se jedná, byl nebo měl být splněn;

b) pro účely tohoto ustanovení a pokud nebylo dohodnuto jinak, je místem plnění zmíněného závazku:

– v případě prodeje zboží místo na území členského státu, kam podle smlouvy zboží bylo nebo mělo být dodáno,

– v případě poskytování služeb místo na území členského státu, kde služby podle smlouvy byly nebo měly být poskytovány,

c) nepoužije-li se písmeno b), použije se písmeno a);

[…]“

8 Článek 1 odst. 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES ze dne 25. května 1999 o některých aspektech prodeje spotřebního zboží a záruk na toto zboží (Úř. věst. L 171, s. 12; Zvl. vyd. 15/04, s. 223) stanoví:

„Kupními smlouvami se ve smyslu této směrnice rozumí rovněž smlouvy o dodání spotřebního zboží, které je nutno sestavit nebo vytvořit."

Mezinárodní právní úprava

9 Úmluva Organizace Spojených národů, podepsaná dne 11. dubna 1980 ve Vídni, o smlouvách o mezinárodní koupi zboží (dále jen „CISG") vstoupila v platnost v Itálii dne 1. ledna 1988 a v Německu 1. ledna 1991.

10 Třetí pododstavec preambule CISG stanoví:

„[…] [J]souce názoru, že přijetí jednotných ustanovení upravujících smlouvy o mezinárodní koupi zboží a přihlížejících k různým sociálním, ekonomickým a právním systémům by přispělo k odstraňování právních překážek v mezinárodním obchodě a podpořilo rozvoj mezinárodního obchodu".

11 Podle čl. 1 odst. 1 písm. a) CISG:

„1 Tato [ú]mluva upravuje smlouvy o koupi zboží mezi stranami, které mají místa podnikání v různých státech:

a) jestliže tyto státy jsou smluvními státy […]“

12 Článek 3 CISG ohledně své věcné působnosti stanoví:

„1. Smlouvy o dodávce zboží, které má být vyrobeno nebo vyhotoveno, se považují za smlouvy o koupi zboží, ledaže strana, která zboží objednává, se zavazuje dodat podstatnou část věcí nutných pro jejich výrobu nebo zhotovení.

2. Tato [ú]mluva se nepoužije na smlouvy, v nichž převažující část závazků strany, která dodává zboží, spočívá ve vykonání prací nebo poskytování služeb.“

13 Podle článku 30 CISG „prodávající je povinen dodat zboží, předat jakékoliv doklady, které se k němu vztahují, a vlastnické právo ke zboží, jak vyžaduje smlouva a tato [ú]mluva za podmínek stanovených smlouvou a touto [ú]mluvou“.

14 Článek 31 CISG stanoví:

„Není-li prodávající povinen dodat zboží v určitém jiném místě, jeho povinnost dodat zboží spočívá:

a) v předání zboží prvnímu dopravci k přepravě pro kupujícího, jestliže smlouva o koupi zahrnuje přepravu zboží;

[…]“

15 Podle článku 6 Úmluvy Organizace Spojených národů, podepsané v New Yorku dne 14. června 1974, o promlčení při mezinárodní koupi zboží:

„1. Tato [ú]mluva se nevztahuje na smlouvy, v nichž převažující část závazků prodávajícího se týká poskytování prací nebo služeb.

2. Smlouvy o dodávce zboží, které má být vyrobeno nebo vyhotoveno, se považují za kupní smlouvy, ledaže strana, která zboží objednává, se zavazuje dodat podstatnou část věcí nutných pro jejich výrobu nebo zhotovení.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

16 Společnost KeySafety, se sídlem v Itálii, dodává airbagové systémy italským výrobcům vozidel a v souladu s pěti smlouvami o dodávkách z období od července 2001 do prosince 2003 (dále jen „smlouvy“) nakoupila od společnosti Car Trim komponenty používané při výrobě těchto systémů.

17 Společnost KeySafety vypověděla uvedené smlouvy s účinností ke konci roku 2003. Společnost Car Trim, která se domnívala, že smlouvy měly běžet zčásti až do léta 2007 považovala toto zrušení za porušení smlouvy a podala u Landsgericht Chemnitz (zemský soud v Chemnitz), soudu místa výroby komponentů, žalobu na náhradu škody. Landsgericht Chemnitz se prohlásil za nepříslušný pro rozhodnutí o žalobě z důvodu nedostatku mezinárodní příslušnosti německých soudů.

18 Oberlandesgericht (vrchní zemský soud) odvolání podané žalobkyní zamítl.

19 Oberlandesgericht uvedl, že smlouvy zavazují žalobkyni, aby způsobem typickým pro dodavatele v automobilovém průmyslu vyráběla airbagy určitého tvaru z výrobků nakoupených od předem určených dodavatelů tak, aby je mohla dodat na výzvu podle potřeb výrobního procesu společnosti KeySafety, a v souladu s velkým množstvím pokynů vztahujících se k organizaci práce, kontroly kvality, balení, označování, dodacích listů a faktur.

20 Společnost Car Trim podala u Bundesgerichtshof (spolkový soudní dvůr) opravný prostředek „Revision“.

21 Podle předkládajícího soudu se rozhodnutí o tomto opravném prostředku týká otázky, zda Landsgericht Chemnitz neprávem odmítl svou mezinárodní příslušnost, kterou měl posoudit na základě nařízení.

22 Odpověď na tuto otázku závisí na výkladu čl. 5 bodu 1 písm. b) uvedeného nařízení, neboť žalovaná má své sídlo, které může sloužit na základě článku 2 nařízení jako určovatel pro určení příslušnosti, v Itálii a, jak konstatoval Oberlandesgericht, není dána výlučná příslušnost německých soudů na základě článku 22 nařízení, ani neexistují výslovná nebo implicitní ujednání o příslušnosti na základě článků 23 a 24 uvedeného nařízení.

23 Německé soudy mohou být tudíž příslušné pro rozhodnutí o žalobě na náhradu škody pouze v případě, že místo výroby je považováno za místo plnění závazku, „o nějž se jedná“ ve smyslu čl. 5 bodu 1 nařízení.

24 Předkládající soud má za to, že příslušným soudem je soud, který má nejužší zeměpisnou spojitost k místu poskytování pro smlouvu charakteristického plnění. Toto je tudíž určeno převažujícím smluvním plněním, které musí být chápáno z důvodu nedostatku jiné vhodné spojitosti v závislosti na hospodářských kritériích. Toto kritérium převažujícího hospodářského plnění vyplývá rovněž z čl. 3 odst. 2 CISG nebo z čl. 6 odst. 2 Úmluvy Organizace Spojených národů ze dne 14. července 1974 o promlčení při mezinárodní koupi zboží.

25 Za předpokladu, že místem plnění, které je určující pro soudní příslušnost, je místo podle čl. 5 bod 1 písm. b) první odrážky nařízení, je třeba určit místo, kam podle smluv

zboží bylo nebo mělo být dodáno. Předkládající soud má za to, že i pro zásilkový prodej je místem plnění místo, ve kterém kupující podle smluv nabývá nebo měl nabýt oprávnění skutečně s dodanou věcí nakládat.

26 Bundesgerichtshof za těchto podmínek rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující otázky:

„1) Musí být čl. 5 bod 1 písm. b) nařízení […] vykládán v tom smyslu, že smlouvy o dodání zboží, které má být vyrobeno nebo zhotoveno musí být kvalifikovány jako prodej zboží (první odrážka), nikoliv jako poskytování služeb (druhá odrážka), i když kupující stanovil určité požadavky ohledně pořízení, zpracování a dodání tohoto zboží, zejména pokud jde o záruku kvality výroby, spolehlivost dodání a řádné administrativní vyřízení zakázky? Jaká kritéria jsou pro toto rozlišení rozhodná?

2) Pokud jde o prodej zboží, musí být místo, na něž bylo nebo mělo být zboží podle smlouvy dodáno, u zásilkového prodeje určeno podle místa fyzického předání kupujícímu nebo podle místa, na němž je zboží předáno prvnímu dopravci za účelem zaslání kupujícímu?“

K předběžným otázkám

K první otázce

27 Podstatou první otázky předkládajícího soudu položené Soudnímu dvoru je, jak je třeba rozlišit „smlouvy o prodeji zboží“ a „smlouvy o poskytování služeb“ ve smyslu čl. 5 bodu 1 písm. b) nařízení v případě smlouvy o dodání zboží, které má být vyrobeno nebo zhotoveno, pokud kupující vyjádřil určité požadavky ohledně pořízení, zpracování a dodání tohoto zboží.

28 Na úvod je třeba uvést, že tato otázka byla položena ve sporu vedeném mezi dvěma výrobci v automobilovém odvětví. Pro toto průmyslové odvětví je charakteristická silná spolupráce mezi výrobci. Nabídka konečného výrobku musí být přizpůsobena přesným požadavkům a individuálním specifikacím kupujícího. Obecně kupující přesně vymezuje své potřeby a poskytuje pokyny pro výrobu, kterými se dodavatel musí řídit.

29 V takovém výrobním procesu, který je používán také v jiných odvětvích moderní ekonomiky, může výroba zboží zahrnovat poskytování služeb, které přispívá společně s následujícím dodáním konečného výrobku realizaci konečného předmětu dotčené smlouvy.

30 Znění čl. 5 bodu 1 písm. b) nařízení neobsahuje ani definici obou kategorií smluv ani rozlišovací prvky těchto dvou kategorií při prodeji zboží, který současně zahrnuje také poskytování služeb. Zejména první odrážka uvedeného ustanovení týkající se prodeje zboží neuvádí, zda se použije rovněž v případě, že dotčené zboží musí být vyrobeno nebo zhotoveno prodejcem za dodržení určitých požadavků stanovených v tomto

ohledu kupujícím, s ohledem na skutečnost, že by taková výroba nebo zhotovení nebo jeho část mohla být kvalifikována jako „služba“ ve smyslu čl. 5 bodu 1 písm. b) druhé odrážky nařízení.

31 V tomto ohledu je třeba připomenout, že čl. 5 bod 1 nařízení stanoví pro smlouvy o prodeji zboží a smlouvy o poskytování služeb jako hraniční určovatel pro příslušnost soudu závazek, který je charakteristický pro tyto smlouvy (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 23. dubna 2009, Falco Privatstiftung a Rabitsch, C-533/07, Sb. rozh. s. I-3327, bod 54).

32 S přihlédnutím k této úvaze je tedy třeba vycházet ze závazku, který je pro dotčené smlouvy charakteristický. Smlouva, jejímž charakteristickým závazkem je dodání zboží, bude kvalifikována jako „prodej zboží“ ve smyslu čl. 5 bodu 1 písm. b) první odrážky nařízení. Smlouva, jejímž charakteristickým závazkem je poskytování služeb, bude charakterizována jako „poskytování služeb“ ve smyslu čl. 5 bodu 1 písm. b) druhé odrážky.

33 Za účelem určení závazku, který je charakteristický pro dotčené smlouvy, je třeba vzít v úvahu následující skutečnosti.

34 Zaprvé je třeba uvést, že kvalifikace smlouvy, jejímž předmětem je prodej zboží, které musí být nejprve vyrobeno nebo zhotoveno prodávajícím, je upravena určitými ustanoveními práva Unie a mezinárodního práva, která mohou poskytnout vodítko pro výklad pojmů „prodej zboží“ a „poskytování služeb“.

35 Na základě čl. 1 odst. 4 směrnice 1999/44 se především kupními smlouvami rozumí smlouvy o dodání spotřebního zboží, které je nutno sestavit nebo vytvořit a podle čl. 1 odst. 2 písm. b) této směrnice jsou všechny hmotné movité předměty kvalifikovány jako „spotřební zboží“, s určitými výjimkami, které nejsou v takové věci, jako je věc v původním řízení relevantní.

36 Krom toho se podle čl. 3 odst. 1 CISG smlouvy o dodávce zboží, které má být vyrobeno nebo vyhotoveno, považují za smlouvy o koupi zboží, ledaže se strana, která zboží objednává, zavazuje dodat podstatnou část věcí nutných pro jejich výrobu nebo zhotovení.

37 Navíc čl. 6 odst. 2 Úmluvy Organizace Spojených národů ze dne 14. června 1974 o promlčení při mezinárodní koupi zboží rovněž stanoví, že smlouvy o dodávce zboží, které má být vyrobeno nebo vyhotoveno, se považují za kupní smlouvy, ledaže strana, která zboží objednává, se zavazuje dodat podstatnou část věcí nutných pro jejich výrobu nebo zhotovení.

38 Výše uvedená ustanovení tvoří tedy indicii pro to, že skutečnost, že zboží, které má být dodáno, musí být předtím vyrobeno nebo zhotoveno, nemění kvalifikaci dotčené smlouvy jako kupní smlouvy.

39 Krom toho Soudní dvůr dospěl k témuž výsledku v oblasti zadávání veřejných zakázek. V rozsudku ze dne 11. června 2009 Hans & Christophorus Oymanns (C-300/07, Sb. rozh. s. I-4779) Soudní dvůr v bodě 64 rozhodl, že pojem „veřejné zakázky na dodávky“ obsažený v čl. 1 odst. 2 písm. c) prvním pododstavci směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/18/ES ze dne 31. března 2004 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby (Úř. věst. L 134, s. 114; Zvl. vyd. 06/07, s. 132) zahrnuje koupi výrobků nezávisle na otázce, zda je předmětný výrobek dodán spotřebitelům jako konfekční nebo poté, co byl zhotoven podle jejich požadavků. V bodě 66 uvedeného rozsudku dospěl Soudní dvůr k závěru, že v případě

poskytnutí zboží, které je vyrobeno a individuálně přizpůsobeno v závislosti na potřebách každého klienta, je výroba uvedeného zboží součástí dodávky dotčeného zboží.

40 Zadruhé je třeba vzít v úvahu kritérium, které uvádí Komise Evropských společenství, týkající se původu materiálů, které mají být zpracovány. Skutečnost, že jsou poskytovány, či nikoliv kupujícím, lze pro účely výkladu čl. 5 bodu 1 písm. b) nařízení rovněž zohlednit. Pokud kupující dodal všechen nebo převážnou část materiálů, ze kterých je zboží vyráběno, může tato okolnost tvořit indicii ve prospěch kvalifikace smlouvy jako „smlouvy o poskytování služeb“. Naproti tomu v opačném případě, pokud kupující materiály nedodal, existuje silná indicie pro to, aby smlouva byla kvalifikována jako „smlouva o prodeji zboží“.

41 Ze spisu předloženého Soudnímu dvoru vyplývá, že ve věci v původním řízení společnost KeySafety, i když určila dodavatele, od kterých společnost Car Trim měla odebírat určité součástky, neposkytla posledně jmenované žádný materiál.

42 Zatřetí, i když předkládající soud v tomto ohledu neposkytuje žádnou informaci, je třeba uvést, že odpovědnost dodavatele může být také okolností, kterou je třeba vzít v úvahu při kvalifikace závazku, který je pro dotčenou smlouvu charakteristický. Pokud je prodávající odpovědný za kvalitu a soulad zboží, které je výsledkem jeho činnosti, se smlouvou, ovlivní tato odpovědnost rozhodnutí směrem ke kvalifikaci smlouvy jakožto „smlouvy o prodeji zboží“. Naproti tomu, pokud je odpovědný pouze za správné plnění v souladu s pokyny kupujícího, hovoří tato okolnost spíše ve prospěch kvalifikace smlouvy jako „smlouvy o poskytování služeb“.

43 S ohledem na výše uvedené je na první otázku třeba odpovědět, že smlouvy, jejichž předmětem je dodání zboží, které má být vyrobeno nebo zhotoveno, musí být kvalifikovány jako „smlouvy o prodeji zboží“ ve smyslu čl. 5 bodu 1 písm. b) první odrážky nařízení, i když kupující stanovil určité požadavky ohledně pořízení, zpracování a dodání zboží, aniž by poskytl materiály pro jeho výrobu nebo zhotovení, a dodavatel je odpovědný za kvalitu a soulad zboží se smlouvou.

K druhé otázce

44 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda v případě existence smlouvy o zásilkovém prodeji musí být místo, kam podle smlouvy zboží bylo nebo mělo být „dodáno“ ve smyslu čl. 5 bodu 1 písm. b) první odrážky nařízení určeno na základě místa fyzického předání kupujícímu.

45 Úvodem je třeba zdůraznit, že na základě čl. 5 bodu 1 písm. b) nařízení mají smluvní strany volnost smluvně určit místo dodání zboží.

46 Výraz „pokud nebylo dohodnuto jinak“ obsažený v čl. 5 bodu 1 písm. b) nařízení nasvědčuje tomu, že se smluvní strany mohou dohodnout na místě plnění závazku pro účely použití tohoto ustanovení. Navíc podle čl. 5 bodu 1 písm. b) první odrážky nařízení, který uvádí výraz „podle smlouvy“, je místem dodání zboží v zásadě místo stanovené smluvními stranami ve smlouvě.

47 Za účelem zodpovězení položené otázky Soudní dvůr vychází z geneze, cílů a systematiky uvedeného nařízení (viz rozsudky ze dne 3. května 2007, Color Drack, C-386/05, Sb. rozh. s. I-3699, bod 18, a ze dne 9. července 2009, Rehder, C-204/08, Sb. rozh. s. I-6073, bod 31).

48 Podle ustálené judikatury odpovídá pravidlo týkající se zvláštní příslušnosti ve smluvních věcech stanovené v čl. 5 bodu 1 nařízení, které doplňuje pravidlo o obecné soudní příslušnosti založené na místě bydliště nebo sídla žalovaného, odpovídá cíli, kterým je blízkost, a je odůvodněno existencí úzkého vztahu mezi smlouvou a soudem, který má o sporu rozhodnout (viz výše uvedené rozsudky Color Drack, bod 22, a Rehder, bod 32).

49 Co se týče místa plnění závazku, o nějž se jedná, nařízení definuje ve svém čl. 5 bodě 1 písm. b) první odrážce tento hraniční určovatel pro prodej zboží samostatně za účelem posílení hlavního cíle – sjednocení pravidel o soudní příslušnosti ve snaze o zajištění předvídatelnosti (viz v tomto smyslu výše uvedené rozsudky Color Drack, bod 24, a Rehder, bod 33).

50 V rámci nařízení tak toto pravidlo o zvláštní příslušnosti ve smluvních věcech zakotvuje místo dodání jako samostatný hraniční určovatel, který má být použit na všechny nároky z téže smlouvy o prodeji zboží, a nikoliv pouze na nároky ze samotného závazku dodání (výše uvedený rozsudek Color Drack, bod 26).

51 Žádné ustanovení nařízení však nedefinuje pojmy „dodání“ a „místo dodání“ ve smyslu čl. 5 bodu 1 písm. b) první odrážky nařízení.

52 Krom toho je třeba připomenout, že během geneze tohoto ustanovení Komise ve svém návrhu nařízení Rady (ES) ze dne 14. července 1999 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech [KOM (1999) 348 konečné, s. 14] zdůraznila, že toto ustanovení je určeno „k překonání nevýhod spojených

s použitím pravidel mezinárodního práva soukromého státu, jehož soudní orgán má ve věci rozhodnout“, a že „pragmatické označení místa plnění závazku“ spočívá na čistě faktickém kritériu. (*neoficiální překlad*)

53 Nejprve je třeba konstatovat, že autonomie hraničních určovatelů stanovených v čl. 5 bodu 1 písm. b) vylučuje použití pravidel mezinárodního práva soukromého členského státu příslušného soudu, jakož i hmotného práva, které by bylo na jeho základě použitelné.

54 Za těchto podmínek přísluší předkládajícímu soudu nejprve posoudit, zda místo dodání vyplývá ze smluvních ustanovení.

55 Pokud je možné identifikovat místo dodání tímto způsobem, aniž by bylo nutné odkázat na hmotné právo použitelné na smlouvu, je nutné považovat toto místo za místo, kam podle smlouvy zboží bylo nebo mělo být dodáno ve smyslu čl. 5 bod 1 písm. b) první odrážky nařízení.

56 Naproti tomu mohou existovat situace, ve kterých smlouva neobsahuje žádné ustanovení, jež by bez odkazu na použitelné hmotné právo odráželo vůli stran, pokud jde o místo dodání zboží.

57 V takových situacích je třeba vzhledem ke skutečnosti, že pravidlo o soudní příslušnosti stanovené v čl. 5 bodě 1 písm. b) nařízení má autonomní povahu, toto místo určit v závislosti na jiném určovateli, který respektuje genezi, cíle a systematiku nařízení.

58 Předkládající soud uvažuje o dvou místech, která mohou sloužit jako místo dodání pro účely stanovení takového autonomního určovatele, použitelného v případě neexistence smluvního ustanovení. Prvním je místo fyzického předání zboží kupujícímu a druhým je místo předání zboží prvnímu dopravci za účelem zaslání kupujícímu.

59 Je třeba mít za to, podobně jako předkládající soud, že tato dvě místa se v případě neexistence příslušného ustanovení jeví pro určení místa plnění závazku, kam zboží bylo nebo mělo být dodáno, jako nejvhodnější.

60 Je třeba konstatovat, že místo, kde zboží bylo nebo mělo být fyzicky předáno kupujícímu v konečném místě jeho určení, odpovídá nejlépe jako „místo dodání“ ve smyslu čl. 5 bodu 1 písm. b) první odrážky nařízení genezi, cílům a systematice nařízení.

61 Tento určovatel vykazuje vysoký stupeň předvídatelnosti. Odpovídá rovněž cíli blízkosti tím, že zajišťuje existenci úzkého vztahu mezi smlouvou a soudem, který má o sporu rozhodnout. Zejména je třeba uvést, že zboží, které je hmotným předmětem smlouvy, se po plnění z této smlouvy v zásadě musí nacházet v tomto místě. Navíc základním cílem smlouvy o prodeji zboží je jeho předání prodávajícím kupujícímu, přičemž tato operace je zcela ukončena až v okamžiku, kdy uvedené zboží dorazí do konečného místa svého určení.

62 S ohledem na všechny předcházející úvahy je na druhou otázku třeba odpovědět, že čl. 5 bod 1 písm. b) první odrážka nařízení musí být vykládán v tom smyslu, že v případě zásilkového prodeje musí být místo, kam podle smlouvy zboží bylo nebo mělo být

dodáno, určeno na základě ustanovení této smlouvy. Pokud nelze místo dodání určit na tomto základě bez odkazu na hmotné právo použitelné na smlouvu, je tímto místem místo fyzického předání zboží, na základě něhož kupující nabyl nebo měl nabýt oprávnění skutečně s tímto zbožím nakládat v konečném místě určení prodeje.

K nákladům řízení

63 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (čtvrtý senát) rozhodl takto:

1) Článek 5 bod 1 písm. b) nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech musí být vykládán v tom smyslu, že smlouvy, jejichž předmětem je dodání zboží, které má být vyrobeno nebo zhotoveno, musí být kvalifikovány jako „prodej zboží" ve smyslu čl. 5 bodu 1 písm. b) první odrážky tohoto nařízení, i když kupující stanovil určité požadavky ohledně pořízení, zpracování a dodání zboží, aniž by poskytl materiály pro jeho výrobu nebo zhotovení, a dodavatel je odpovědný za kvalitu a soulad zboží se smlouvou.

2) **Článek 5 bod 1 písm. b) první odrážka nařízení Rady (ES) č. 44/2001 musí být vykládán v tom smyslu, že v případě zásilkového prodeje musí být místo, kam podle smlouvy zboží bylo nebo mělo být dodáno, určeno na základě ustanovení této smlouvy. Pokud nelze místo dodání určit na tomto základě bez odkazu na hmotné právo použitelné na smlouvu, je tímto místem místo fyzického předání zboží, na základě něhož kupující nabyl nebo měl nabýt oprávnění skutečně s tímto zbožím nakládat v konečném místě určení prodeje.**

Podpisy.